ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΑΣΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2017

1. ΟΡΑΜΑ

Όραμα του Τμήματος Δασών είναι η διατήρηση των δασών στη βέλτιστη δυνατή κατάσταση και η επίτευξη του μέγιστου περιβαλλοντικού, κοινωνικού και οικονομικού οφέλους το οποίο θα είναι ισορροπημένο, θα στηρίζεται στην αρχή της αειφορίας και θα ικανοποιεί τις προσδοκίες της κοινωνίας.

2. ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Αποστολή του Τμήματος Δασών είναι η προστασία και η προώθηση της αειφορικής διαχείρισης των δασών, καθώς και η βελτίωση του πρασίνου με την ανάπτυξη και εφαρμογή της Δασικής Πολιτικής και Νομοθεσίας, την προστασία των δασών από τις πυρκαγιές, την κλιματική αλλαγή και άλλους παράγοντες, την ενίσχυση των προστατευτικών λειτουργιών των δασών, την προστασία της βιοποικιλότητας, την προώθηση της δασικής αναψυχής και την παραγωγή δασικών προϊόντων.

3. ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Η πρόοδος στη Δασική Ανάπτυξη συνεχίστηκε και κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο. Οι στόχοι που τέθηκαν επιτεύχθηκαν μέσω της υλοποίησης δραστηριοτήτων που παρουσιάζονται κάτω από κάθε στόχο πιο κάτω:

Στόχος 1: Η αποτελεσματική προστασία των δασών από τις πυρκαγιές και άλλους παράγοντες
- Προστασία των δασών από τις πυρκαγιές
- Προστασία των δασών από άλλους παράγοντες
- Ρύθμιση της εμπορίας ξυλείας και άλλων προϊόντων ξυλείας

Στόχος 2: Η αποτελεσματική προστασία της βιοποικιλότητας και των άλλων υπηρεσιών των οικοσυστημάτων
- Προστασία της βιοποικιλότητας και των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων
- Βελτίωση και επέκταση των δασών και του πρασίνου
- Προσαρμογή των δασών στην κλιματική αλλαγή και ενίσχυση της συνεισφοράς των δασών στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής
- Ευαισθητοποίηση του κοινού

Στόχος 3: Ενίσχυση της δασικής αναψυχής και των άλλων κοινωνικοοικονομικών λειτουργιών
- Βελτίωση της δασικής αναψυχής και του τουρισμού και των άλλων υπηρεσιών
- Διάθεση Κρατικής Δασικής Γης
- Κατασκευή υποδομής και προμήθεια εξοπλισμού για τη διαχείριση των Κρατικών Δασών
- Παραγωγή και πώληση δασικών προϊόντων

Στόχος 4: Βελτίωση του πλαισίου πολιτικής, της παραγωγικότητας και της εκπαίδευσης
- Σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση της δασικής διαχείρισης
- Ευθυγράμμισης με την Ευρωπαϊκή και Διεθνή δασική πολιτική
- Βελτίωση της παραγωγικότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών
- Βελτίωση της εκπαίδευσης, ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της έρευνας

4. ΔΑΠΑΝΕΣ

Για την επίτευξη των πιο πάνω στόχων, στον Προϋπολογισμό του 2017 εγκρίθηκαν πιστώσεις ύψους €36.458.846. Το ολικό ποσό που δαπανήθηκε ήταν €33.271.950 (δηλ. ποσοστό απορρόφησης ίσο με 91,26%).

5. ΕΣΟΔΑ

Το Τμήμα Δασών, μέσα στο 2017 είχε έσοδα €10.998.118 τα οποία προέρχονται από προσφορά αγαθών και υπηρεσιών και οικονομική ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για δράσεις αποκατάστασης μετά από τις μεγάλες καταστροφικές πυρκαγιές του 2016.

6. ΔΑΣΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Οι περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Δασικής Γης) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 2014, που είχαν κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων το Σεπτέμβριο του 2014 μετά από δημόσια διαβούλευση και σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (Αρ. Απόφασης 77.046, ημερομηνίας 11 Ιουνίου, 2014), αποσύρθηκαν από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (Αρ. Απόφασης 82.240, ημερομηνίας 17 Μαρτίου, 2017). Το αιτιολογικό της αναφερόμενης Απόφασης είναι πως θα πρέπει να δοθεί χρόνος, για την κύρωση και εναρμόνιση της Κυπριακής Δημοκρατίας με το Πρωτόκολλο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Παράκτιων Ζωνών της Σύμβασης της Βαρκελώνης που διέπει και το καθεστώς ανάπτυξης της παραλίας, καθώς και για την ολοκλήρωση της διαδικασίας επανακαθορισμού της Ζώνης Προστασίας της Παραλίας.

Εντός του 2015 και μετά την καταγραφή όλων των διοικητικών διαδικασιών του τμήματος που επηρεάζουν πολίτες και επιχειρήσεις, είχε ληφθεί απόφαση για βελτίωση και απλοποίηση της διαδικασίας έκδοσης άδειας υλοτομίας δασικών δέντρων και θάμνων που φύονται σε γη πέραν από τα Κρατικά Δάση. Η σχετική εισήγηση προνοούσε και την τροποποίηση των περί Δασών (Άδειες, Χρήση Δασικών Δρόμων και Εξαγωγή Δασικών Προϊόντων) Κανονισμών του 2012 και 2014. Εντός του 2016 έγινε νομοτεχνική επεξεργασία της Τροποποίησης του Κανονισμού 3, και δημόσια διαβούλευση. Η Τροποποίηση εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο (Αρ. Απόφασης 81.845/2016, ημερομηνίας 21 Δεκεμβρίου 2016) και προωθήθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας όπου μελέτησε την τροποποίηση σε τέσσερις συνεδριάσεις της, που πραγματοποιήθηκαν στις 31 Ιανουαρίου, 7 Φεβρουαρίου, καθώς και στις 7 και 14 Μαρτίου 2017. Η τροποποίηση συζητήθηκε και εγκρίθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων την 31η Μαρτίου, 2017.

7. ΕΘΝΙΚΟ ΔΑΣΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Η διαδικασία της ετοιμασίας του νέου Εθνικού Δασικού Προγράμματος έχει διακοπεί ως αποτέλεσμα της σοβαρής οικονομικής κρίσης και ύφεσης καθώς και της ανάγκης για ετοιμασία βραχυπρόθεσμου στρατηγικού σχεδιασμού για όλο το δημόσιο τομέα στο πλαίσιο της γενικής κυβερνητικής πολιτικής για πιο στοχευμένη κατανομή των πόρων και λήψη άμεσων μέτρων για επανεκκίνηση της οικονομίας.

Στα πλαίσια αυτά, το Τμήμα Δασών για πρώτη φορά το 2015 είχε ετοιμάσει το δικό του Στρατηγικό Σχεδιασμό. Σε αυτόν καθορίστηκε το Όραμα, η Αποστολή, οι Στρατηγικοί Στόχοι και οι Δραστηριότητες για την επίτευξη των στόχων αυτών.

Έχουν καθοριστεί 4 Στόχοι, 15 δραστηριότητες, 49 δράσεις και συγκεκριμένες ενέργειες κάτω από κάθε δράση για υλοποίηση των καθορισμένων στόχων.

Στη διαδικασία αυτή περιλαμβάνεται επίσης η ετοιμασία πλάνων δράσης, προϋπολογισμού στη βάση δραστηριοτήτων, μαθησιακών πλάνων καθώς και υπολογισμός δεικτών απόδοσης.

Το 2017 έγινε αναθεώρηση του Στρατηγικού Σχεδιασμού και επικαιροποίηση των ενεργειών για επίτευξη των στόχων.

8. ΔΑΣΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

α) Προστασία από τις πυρκαγιές

Ο συνολικός αριθμός των πυρκαγιών, στην κατάσβεση των οποίων συμμετείχε το Τμήμα Δασών εντός του υπό αναφορά έτους, ανέρχεται σε 195 και αναλύεται ως εξής:

- 7 πυρκαγιές με σημείο έναρξης Κρατική Δασική Γη
- 110 πυρκαγιές με σημείο έναρξης εντός της ζώνης των δύο χιλιομέτρων από τη Κρατική Δασική Γη
- 78 πυρκαγιές με σημείο έναρξης πέραν της ζώνης των δύο χιλιομέτρων από τη Κρατική Δασική Γη

Από τις πιο πάνω πυρκαγιές μόνο 87 έκαψαν δάσος ή άλλη δασώδη έκταση.

Η συνολική Κρατική Δασική Γη που κάηκε εντός του έτους ήταν 2,59 εκτάρια. Από όλες τις πυρκαγιές, στην κατάσβεση των οποίων συμμετείχε το Τμήμα Δασών, κάηκε επίσης χαλίτικη και ιδιωτική έκταση 955,21 εκταρίων.

Η μεγαλύτερη σε έκταση πυρκαγιά που έκαψε Κρατική Δασική Γη ήταν εκείνη που ξέσπασε εντός Κρατικής Δασικής Γης στην τοποθεσία "Καμινιώτες" στη κοινότητα Πάνω Πύργου στις 29 Ιουνίου, 2017. Η πυρκαγιά αυτή έκαψε έκταση 1,9 εκταρίων Κρατικής Δασικής Γης.

Η προστασία των δασών και άλλων περιοχών της υπαίθρου από τις πυρκαγιές, ιδιαίτερα κατά τα παρατεταμένα θερμά και ξηρά καλοκαίρια, είναι το κυριότερο μέλημα του Τμήματος Δασών. Οι πιο σημαντικές δραστηριότητες εντός του έτους προς αυτή τη κατεύθυνση ήταν οι ακόλουθες:

- Η λειτουργία του Σώματος Δασοπυροσβεστών. Προσλήφθηκαν 477 δασοπυροσβέστες και πυροφύλακες.
- Οι καθημερινές περιπολίες, ειδικά κατά μήκος της οροθετικής γραμμής με σκοπό την πρόληψη, την ανίχνευση και την έγκαιρη επέμβαση σε περίπτωση πυρκαγιάς.
- Η Μονάδα Πτητικών Μέσων συνέχισε επιτυχώς τη λειτουργία της όπως και κατά το προηγούμενο έτος. Τα αεροσκάφη παρέμειναν σε επιφυλακή και εκτελούσαν περιπολίες κατά τις μέρες με υψηλό κίνδυνό έκρηξης και εξάπλωσης πυρκαγιών καθόλη τη διάρκεια της θερινής περιόδου και χρησιμοποιήθηκαν για την κατάσβεση 12 δασικών πυρκαγιών και άλλων 23 πυρκαγιών υπαίθρου.
- Εφαρμόστηκε πρόγραμμα επιφυλακής των Δασικών Υπαλλήλων στους Δασικούς Σταθμούς.
- Κατασκευάστηκαν 3,28 χιλιόμετρα νέων δρόμων προσπέλασης. Επιπρόσθετα έγιναν βελτιώσεις και συντηρήσεις σε υφιστάμενους δασικούς δρόμους.
- Συντηρήθηκαν 924,16 χιλιόμετρα αντιπυρικών λωρίδων.
- Εγκαταστάθηκαν πέντε (5) νέα υδροστόμια, δύο (2) στη Δασική Περιφέρεια Πάφου και τρία (3) στη Δασική Περιφέρεια Τροόδους.
- Κατασκευάστηκαν τέσσερις (4) νέες υδατοδεξαμενές στη Δασική Περιφέρεια Πάφου.
- Ο εμπλουτισμός και εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού για καταπολέμηση των δασικών πυρκαγιών. Εντός του 2017 παραχωρήθηκαν δωρεάν στο Τμήμα Δασών δύο (2) μικρά πυροσβεστικά οχήματα ταχείας επέμβασης από δύο ιδιωτικές εταιρείες κατόπιν εξασφάλισης σχετικής έγκρισης από το Υπουργείο Οικονομικών.
- Η συλλογή μετεωρολογικών στοιχείων από το δίκτυο αυτόματων μετεωρολογικών σταθμών που εγκαταστάθηκε σε διάφορες περιοχές των δασών της Κύπρου. Από τα στοιχεία αυτά εξάγεται σε καθημερινή βάση ο βαθμός κινδύνου έκρηξης δασικών πυρκαγιών σε ολόκληρη την Κύπρο και αποστέλλεται στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης για ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού.
- Πιλοτική λειτουργία του αυτόματου Συστήματος Ανίχνευσης Πυρκαγιών, το οποίο εγκαταστάθηκε στο Δάσος Ακάμα εντός του 2009.
- Εορτασμός της "Εβδομάδας Προστασίας των Δασών" από τις 12/5/2017 μέχρι τις 18/5/2017. Την Παρασκευή 12 Μαΐου η Γενική Διευθύντρια του υπουργείου κήρυξε εκ μέρους του Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κ. Νίκου Κουγιάλη, την έναρξη της Εβδομάδας σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης, στην Αθαλάσσα.

- Εκστρατείες διαφώτισης και ευαισθητοποίησης του κοινού με διαλέξεις σε σχολεία, στρατόπεδα και άλλα οργανωμένα σύνολα ενώ παράλληλα διανεμήθηκε διαφωτιστικό υλικό και μεταδόθηκαν/ δημοσιεύτηκαν μηνύματα από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.
- Εκπαιδεύσεις στην κατάσβεση δασικών πυρκαγιών και στη χρήση πυροσβεστικού εξοπλισμού.

β) Παγκύπριο Σχέδιο Πυροπροστασίας της Υπαίθρου

Το Τμήμα συνέχισε την υλοποίηση του Παγκύπριου Σχεδίου Πυροπροστασίας της Υπαίθρου που άρχισε το 2001. Με βάση το σχέδιο αυτό, κατά το 2017 συντηρήθηκαν υφιστάμενοι δρόμοι και αντιπυρικές λωρίδες.

γ) Καταπολέμηση επιβλαβών δασικών οργανισμών

Συνεχίστηκαν και το 2017 οι αεροψεκασμοί καθώς και οι επίγειοι ψεκασμοί κατά του εντόμου της πιτυοκάμπης (*Thaumetopoea wilkinsonii Tams*). Κατά τη διενέργεια των ψεκασμών χρησιμοποιήθηκαν τα βιολογικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα τα οποία έχουν ως κύριες δραστικές ουσίες το βακτήριο *Bacillus thurigiensis* ssp. *Kurstaki* (Foray 48B) και τον ακτινομύκητα *Saccharopolyspora spinosa* (Tracer).

9. ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΔΑΣΩΣΗ

Εντός του 2017, δασώθηκαν 29 εκτάρια και αναδασώθηκαν άλλα 301,6 εκτάρια τα οποία αφορούσαν Κρατικά Δάση που είτε είχαν καεί ή ήταν υποβαθμισμένα.

Οι εργασίες αναδάσωσης και επαναφοράς του περιβάλλοντος στο Μεταλλείο Αμιάντου που άρχισαν το 1995 συνεχίστηκαν.

Επίσης, εντός του έτους έγιναν εμπλουτιστικές φυτεύσεις σε 69,7 εκτάρια δάσους που είτε ήταν υποβαθμισμένο, είτε δεν είχε ικανοποιητική αναγέννηση καθώς και αναπλήρωση αποτυχιών σε έκταση 21,8 εκταρίων.

Το Τμήμα Δασών στην προσπάθεια επέκτασης του πρασίνου και υιοθέτησης μίας ενιαίας πολιτικής και πρακτικής για καλύτερη διαχείρισή του, συνέχισε και κατά το 2017 την ετοιμασία σχεδίων τοπιοτέχνισης και προδιαγραφών συντήρησης σε δημόσιους χώρους πρασίνου.

Τέλος, μετά από παραχώρηση πιστώσεων στο Τμήμα Δασών από το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης, το Τμήμα Δασών προχώρησε σε δάσωση ιδιωτικής έκτασης ενός (1) εκταρίου στο Μεταλλείο Αγροκηπιάς.

10. ΔΑΣΙΚΗ ΧΩΡΟΜΕΤΡΙΑ

Το 2017 διεκπεραιώθηκαν χωρομετρικές και χαρτογραφικές εργασίες για υποθέσεις που αφορούσαν Κρατική Δασική Γη όπως πιο κάτω:

- Εξέταση δεκαοκτώ αιτήσεων ανταλλαγής ιδιωτικής με ισάξια Κρατική Δασική Γη, σε συσκέψεις που πραγματοποιήθηκαν μαζί με τα εμπλεκόμενα Τμήματα και Υπηρεσίες του Κράτους, με αποτέλεσμα οι οκτώ να απορριφθούν μετά και από την συγκατάθεση της Γενικής Διευθύντριας του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και οι άλλες δέκα να προωθηθούν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για εκτίμηση της αξίας των υπό ανταλλαγή γαιών. Άλλες έντεκα αιτήσεις που δεν πληρούσαν τα κριτήρια που έχουν θεσπιστεί με βάση τους περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμούς του 2012 και 2014 έχουν απορριφθεί χωρίς περαιτέρω εξέταση. Τέλος, στάλθηκε Προσχέδιο Πρότασης για τρεις αιτήσεις στην αρμόδια Υπουργική Επιτροπή, για εξασφάλιση της σχετικής έγκρισης και περαιτέρω προώθησή τους στο Υπουργικό Συμβούλιο,

- Κήρυξη κρατικής (χαλίτικης) γης σε Κρατικά Δάση, με τις ονομασίες "Δελίκηπος", "Δελίκηπος Ι", "Δελίκηπος ΙΙ", "Δελίκηπος ΙΙΙ" και επέκταση του Κρατικού Δάσους "Κακορατζιά Α", στις Κοινότητες Δελικήπου, Κόρνου και Πάνω Λευκάρων,
- Διερεύνηση πιθανών επεμβάσεων σε διάφορα Κρατικά Δάση Παγκύπρια, αποτύπωση και ετοιμασία χαρτών για επεμβάσεις. Εντός του 2017, διαπιστώθηκαν 26 επεμβάσεις και προωθήθηκαν σχέδια ή/ και ιστορικό των υποθέσεων στους αρμόδιους φορείς με σκοπό την άρση των επεμβάσεων,
- Χωρομετρικές εργασίες στα Κρατικά Δάση στα πλαίσια εξέτασης αιτήσεων για εκμίσθωση Κρατικής Δασικής Γης,
- Χαρτογράφηση εκδρομικών χώρων στις Σμιγιές, Κακομάλλη και Πολεμίδια,
- Διενέργεια διαφόρων χωρομετρικών εργασιών, στα Κρατικά Δάση "Ξυλοφάγου" και "Πάφου", κατόπιν αίτησης ιδιωτών και καταβολής των σχετικών τελών,
- Έλεγχος της οροθετικής γραμμής και επανατοποθέτηση χαμένων οροσήμων, στο Κρατικό Δάσος "Αδελφοί",
- Χαρτογραφήσεις πυρκαγιών σε κρατική (χαλίτικη) γη, στις Κοινότητες Λυθροδόντα και Οράς,
- Υψομετρήσεις και δημιουργία χωροταξικών σχεδίων στο Μεταλλείο Αμιάντου για κατασκευή τεχνητής λίμνης και στο Λυθροδόντα για τοποθέτηση ντεπόζιτου νερού, χαρτογραφήσεις και ετοιμασία σχεδίων του Τμήματος Δασών, καθώς και για το Τμήμα Γεωργίας,
- Έκδοση Διατάγματος Ανάκλησης Απαλλοτριώσεων ιδιωτικών τεμαχίων που είναι εγκλωβισμένα εντός του Εθνικού Δασικού Πάρκου Ριζοελιάς,
- Οριοθέτηση υπό κήρυξη Κρατικών Δασών στην Κοινότητα Αραδίππου,
- Έχουν ψηφιοποιηθεί οι πλείστοι Τόμοι των δασικών χαρτών που αφορούν τα όρια των Κρατικών Δασών στις ελεύθερες περιοχές και συνεχίζεται η ψηφιοποίηση των Δευτερευόντων Κρατικών Δασών και των Κρατικών Δασών στις Κατεχόμενες Περιοχές.

Πέραν των πιο πάνω το Τμήμα Δασών συνέχισε τις προσπάθειες απόκτησης χωρομετρικών πληροφοριών και στοιχείων από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας που αφορούν δρόμους, ποταμούς και την οροθετική γραμμή του δάσους.

Επίσης, συνεχίζεται ο έλεγχος των κτηματικών σχεδίων του δάσους "Αθαλάσσας", ενώ στάλθηκε στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας πίνακας με διευκρινήσεις για τα τεμάχια των οποίων αμφισβητείται το ιδιοκτησιακό καθεστώς.

Τέλος, συνεχίζεται η διαδικασία αγοράς και ανταλλαγής ιδιωτικών κτημάτων με ισάξια κρατική (χαλίτικη) γη, στην Κοινότητα Κοκκινοτριμιθιάς, τα οποία επηρεάζονται από την κατασκευή τροχιόδρομου – διαύλου στην περιοχή, για κάλυψη των αναγκών των πτητικών μέσων της Δημοκρατίας, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2018.

11. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Στα πλαίσια της διαφώτισης για διατήρηση και προστασία της φύσης, το Τμήμα διοργάνωσε γιορτές, διαλέξεις, συμμετείχε με λειτουργούς του σε ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά προγράμματα και εξέδωσε νέο διαφωτιστικό και ενημερωτικό υλικό. Επίσης αξιοποίησε την προσφορά εθελοντικής εργασίας για δενδροφύτευση με σκοπό την επέκταση του πρασίνου.
Η λειτουργία των Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Τροόδους και Αθαλάσσας συνεχίστηκε με μεγάλη επιτυχία ενώ παράλληλα λειτούργησε και το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Κάβο Γκρέκο το οποίο εγκαινιάστηκε το Μάιο του 2017. Κατά το 2017, το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Αθαλάσσας δέχτηκε 9.245 επισκέπτες, το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Τροόδους, δέχτηκε 4.600, ενώ το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Κάβο Γκρέκο, δέχθηκε 8.105 επισκέπτες. Επίσης συνεχίστηκε με επιτυχία η επίσκεψη του κοινού στο Πάρκο Οικόσιτων Ζώων που βρίσκεται στους εξωτερικούς χώρους του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Αθαλάσσας.

Εντός του 2017, το Τμήμα Δασών συμμετείχε στα πιο κάτω έργα του Προγράμματος LIFE+:

- Έργο Ριζοελιά: "Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των οικοτόπων προτεραιότητας *1520 και *5220 στο Εθνικό Δασικό Πάρκο Ριζοελίας". Το έργο ξεκίνησε το Σεπτέμβριο του 2013 και ολοκληρώθηκε το Φεβρουάριο του 2017,
- Έργο LIFE FORBIRDS: "Βελτίωση δασικών βιοτόπων σε χαμηλά υψόμετρα για τα πουλιά". Το έργο ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2014, ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2017 ενώ η τελική έκθεση του έργου αναμένεται να κατατεθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι το τέλος Μαρτίου του 2018,
- Έργο LIFE KEDROS: "Ολιστική Διαχείριση του Οικότοπου Προτεραιότητας 9590* στην περιοχή του Δικτύου NATURA 2000 Κοιλάδα Κέδρων - Κάμπος". Το έργο ξεκίνησε το Σεπτέμβριο του 2016 και θα ολοκληρωθεί τον Αύγουστο του 2020,
- Έργο iLIFE-TROODOS: "Εθνικό Δασικό Πάρκο Τροόδους: Προώθηση φυσικών αξιών και οικοσυστημικών υπηρεσιών". Το έργο ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2017 και αναμένεται να ολοκληρωθεί το Σεπτέμβριο του 2020.

Επίσης το Τμήμα Δασών συμμετέχει στο Πρόγραμμα ΕΕΑ – Grants 2009 – 2014: "Διατήρηση της Βιοποικιλότητας κατά τις εργασίες Αποκατάστασης και Διαχείρισης στο Μεταλλείο Αμιάντου", το οποίο άρχισε τον Ιανουάριο του 2013 και μετά από παράταση που δόθηκε ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2017.

Το Τμήμα Δασών συμμετείχε επίσης και σε άλλα προγράμματα όπως πιο κάτω:

- Στο ερευνητικό πρόγραμμα του Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών "Εξέταση της δυνατότητας εμπορικής αξιοποίησης αυτοφυών και ενδημικών φυτών της κυπριακής χλωρίδας" το οποίο ξεκίνησε τον Ιούνιο του 2015 και ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2017,
- Στο έργο "Global Tree Seed Bank Project" του Πανεπιστημίου Frederick, το οποίο ξεκίνησε τον Ιούλιο του 2015 και αναμένεται να ολοκληρωθεί το Μάρτιο του 2018,
- Στο έργο "CARE-MEDIFLORA – MAVA" Conservation Actions for Threatened Mediterranean Island Flora: ex situ and in situ joint actions του Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου Χανιών, το οποίο ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2016 και αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Δεκέμβριο του 2018,
- Στο έργο "Γεωτουρισμός στα νησιώτικα γεωπάρκα" – (Geoin – Interreg) του Αναπτυξιακού Κέντρου Ορεινού Μυλοποτάμου – Μαλεβυζίου, το οποίο ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 2017 και αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Νοέμβριο του 2019,
- Στο έργο "Διαχείριση της Περιοχής του Δικτύου NATURA 2000 «Χερσόνησος Ακάμα»" του Τμήματος Περιβάλλοντος το οποίο εγκρίθηκε εντός του 2017 και αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Δεκέμβριο του 2020.

Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο σχέδιο για την προστασία του γύπα (*Gyps fulvus*). Συνεχίστηκε ο συντονισμός του προγράμματος προστασίας του Γύπα και η παροχή τροφής και νερού στην ταΐστρα και στους κλωβούς όπως και η παρακολούθηση της κατάστασης του άγριου πληθυσμού του. Στους κλωβούς διατηρούνται τρία (3) ζευγάρια Κυπριακού Γύπα.

Το Τμήμα Δασών διατηρεί τρείς Βοτανικούς Κήπους οι οποίοι βρίσκονται στον Αμίαντο στο Τρόοδος (Α. Γ. Λεβέντης), στον Ακάμα (Λουτρά της Αφροδίτης) και στην Αθαλάσσα (Δασοβοτανικός Κήπος Α΄ και Β΄). Κατά τη διάρκεια του έτους συνεχίστηκαν οι εργασίες συντήρησης, εμπλουτισμού και επέκτασης των Βοτανικών Κήπων με συλλογή πολλαπλασιαστικού υλικού για εγκατάσταση σε αυτούς.

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο συνεχίστηκαν οι εργασίες συντήρησης αιωνόβιων δέντρων, τόσο εντός, όσο και εκτός των Κρατικών Δασών, καθώς και του εντοπισμού νέων τέτοιων δέντρων με σκοπό την κήρυξή τους σε Μνημεία της Φύσης. Κατά το τρέχον έτος ο Υπουργός Εσωτερικών ενέκρινε την έκδοση Διατάγματος Προστασίας για 17 Μεμονωμένα Δέντρα και 4

ομάδες δέντρων τα οποία είχαν προταθεί το Δεκέμβριο του 2016 από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως σε συνεργασία με το Τμήμα Δασών.

Εντός του 2017, συνεχίστηκε η συστηματική καταγραφή των ενδημικών φυτών καθώς επίσης και ο οργανωμένος εντοπισμός και χαρτογράφηση της χλωρίδας με βασικό στόχο την προστασία της. Επίσης συνεχίστηκε η συλλογή δειγμάτων φυτών για τη συμπλήρωση του φυτολογίου (HERBARIUM) του Τμήματος Δασών.

12. ΔΑΣΙΚΗ ΑΝΑΨΥΧΗ

Μέσα στα πλαίσια της πολιτικής για τη δημιουργία και ανάπτυξη των Εθνικών Δασικών Πάρκων συνεχίστηκε η παρακολούθηση της υλοποίησης έργων ανάπτυξης καθώς και συντήρησης σε όλα τα Εθνικά Δασικά Πάρκα.

Συνεχίστηκαν οι διάφορες εργασίες για την ανάπτυξη ή και την επέκταση των εκδρομικών και κατασκηνωτικών χώρων, καθώς επίσης και για τον καθαρισμό και την συντήρησή τους. Κατασκευάστηκαν έργα αναψυχής που περιλαμβάνουν υποδομές (προσπέλαση, ύδρευση), χωματουργικές διαμορφώσεις, τραπεζοπάγκους, κιόσκια, εστίες παρασκευής γεύματος, παιδικές χαρές, ξύλινες περιφράξεις, αποχωρητήρια, καλάθια απορριμμάτων, σήμανση κλπ. Εντός του 2017, λειτούργησαν συνολικά 45 εκδρομικοί χώροι χωρητικότητας 23.376 ατόμων, καθώς και τρείς (3) κατασκηνωτικοί χώροι συνολικής δυναμικότητας 290 αντίσκηνων. Επίσης λειτούργησαν άλλοι δύο (2) κατασκηνωτικοί χώροι οι οποίοι βρίσκονται εντός Κρατικής Δασικής Γης αλλά διαχειρίζονται από άλλους φορείς.

Μέσα στο 2017, έγινε επέκταση του μήκους του μονοπατιού "Κακοκέφαλος – Μάντρα του Καμπιού" κατά 1,1 χιλιόμετρα καθώς και διαφοροποίηση της όδευσης μέρους του μονοπατιού "Σελλάδι Καραμανλή - Καννάβια" μήκους 1,8 χιλιόμετρα. Επίσης, εντός του έτους έχει ανακατασκευαστεί το μέρος του μονοπατιού "Αγία Ειρήνη – Λημέρια", το οποίο καταστράφηκε από την πυρκαγιά της Σολέας το 2016 και εκτελέσθηκαν επίσης διάφορες εργασίες συντήρησης και βελτίωσης των μονοπατιών μελέτης της φύσης και περιπάτου που κατασκευάστηκαν μέσα στα Κρατικά Δάση, για τα οποία επιδείχθηκε τεράστιο ενδιαφέρον, τόσο από ντόπιους, όσο και από ξένους επισκέπτες.

13. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΞΥΛΕΙΑΣ

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο συνεχίστηκε η εξαγωγή ξυλείας και η διάθεσή της για την ικανοποίηση των αναγκών των μικρών τοπικών πριστηρίων. Εξήχθηκαν 1.846 κυβικά μέτρα στρογγύλης ξυλείας από τα Κρατικά Δάση, η οποία χρησιμοποιήθηκε για παραγωγή οικοδομήσιμης ξυλείας, παραγωγή κιβωτίων κλπ. Από την ποσότητα αυτή, τα 1.734 κυβικά μέτρα προήλθαν από καμένη ξυλεία. Από τα ιδιωτικά δάση εξήχθηκαν 470 κυβικά μέτρα στρογγύλης ξυλείας, ενώ από άλλες περιοχές εξήχθηκαν άλλα 70 κυβικά μέτρα.

Πέραν της πιο πάνω ποσότητας, από τα Κρατικά Δάση πωλήθηκαν ως καυσόξυλα ή για παραγωγή καρβούνων 15.617 κυβικά μέτρα κλαδοξυλείας, ελαττωματικής και άλλης ξυλείας. Από την ποσότητα αυτή, τα 12.114 κυβικά μέτρα προήλθαν από καμένη ξυλεία. Από τα ιδιωτικά δάση εξήχθηκαν 1.228 κυβικά μέτρα κλαδοξυλείας, ελαττωματικής και άλλης ξυλείας, ενώ από χαλίτικες και άλλες περιοχές εξήχθηκαν άλλα 133 κυβικά μέτρα.

Το Τμήμα Δασών εξέδωσε 12 άδειες για λειτουργία ιδιωτικών πριστηρίων που παράγουν πριστή ξυλεία συγκεκριμένων διαστάσεων για κατασκευαστικούς σκοπούς, παλέτα και κιβώτια για το εξαγωγικό εμπόριο.

14. ΔΑΣΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Εντός του υπό αναφορά έτους συνεχίστηκαν οι εργασίες πεδίου για τη χαρτογράφηση όλων των δασικών εκτάσεων στις οποίες ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο η Κυπριακή Δημοκρατία και οι οποίες ξεκίνησαν το Φεβρουάριο του 2015. Κατά το υπό επισκόπηση έτος, σε Παγκύπρια

κλίμακα ολοκληρώθηκαν οι εργασίες σε 416 Κτηματικά Σχέδια και συνολικά το ποσοστό υλοποίησης του έργου κατά το τέλος του 2017, άγγιξε το 55%.

Μέσα στο 2017, ολοκληρώθηκε η ανάλυση των στοιχείων και η ετοιμασία/ συγγραφή του Δασοκομικού Σχεδίου για τον Ευκαλυπτώνα Φασουρίου. Το Δασοκομικό Σχέδιο θα έχει εξαετή ορίζοντα εφαρμογής (2017 – 2022) και οι δασοκομικές επεμβάσεις που προγραμματίζονται να γίνουν θα αφορούν συνολική έκταση 1,5 εκταρίων ανά έτος. Στο τέλος της εξαετίας θα γίνει αξιολόγηση του παρόντος πιλοτικού Δασοκομικού Σχεδίου και θα εκπονηθεί νέα έκδοση η οποία θα αφορά ολόκληρη την περιοχή του Ευκαλυπτώνα, συνολικής έκτασης 96,12 εκταρίων.

15. ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ – ΔΑΣΙΚΑ ΦΥΤΩΡΙΑ

Κατά το 2017 δόθηκε μεγάλη σημασία στη δασοκομική περιποίηση των φυτειών. Νεαρές αναδασώσεις και δενδροστοιχίες συνολικής έκτασης 1.165,5 εκταρίων έτυχαν δασοκομικής περιποίησης όπως αραιώσεις, βοτανίσματα και πότισμα. Από κώνους που μαζεύτηκαν από το Τμήμα Δασών εκκοκκίστηκαν 67,5 κιλά σπόρων και άλλα 1.558 κιλά σπόρων εκκοκκίστηκαν από κώνους που αγοράστηκαν από ιδιώτες. Η ποσότητα που εκκοκκίστηκε το 2017 μαζί με το απόθεμα του 2016 ανήλθε στα 2.176,6 κιλά σπόρων. Από την πιο πάνω ποσότητα, ένα (1) κιλό πωλήθηκε στο κοινό και 720 κιλά χρησιμοποιήθηκαν από το Τμήμα Δασών. Επίσης εντός του 2017, εξάχθηκαν 2 κιλά σπόρων (*Quercus coccifera, Quercus alnifolia* και *Quercus infectoria*) στη Τσέχικη Δημοκρατία. Παράλληλα στις αρχές του 2017, ολοκληρώθηκε και η εξαγωγή άλλων 12 κιλών σπόρων στην Αμερική για τους οποίους οι διαδικασίες για την εξαγωγή τους άρχισαν από το 2016.

Η παραγωγή στα δασικά φυτώρια του Τμήματος Δασών στην Αθαλάσσα, Πλατάνια, Φασούρι, και Σταυρό της Ψώκας το 2017 ήταν 76.768 φυτά σε σύγκριση με 83.957 το 2016. Η παραγωγή του 2017 μαζί με το απόθεμα του 2016 ανήλθαν στις 262.790 φυτά. Από αυτά, 25.274 χρησιμοποιήθηκαν από το Τμήμα Δασών, 69.828 πωλήθηκαν στο κοινό, 1.276 πωλήθηκαν σε άλλα Τμήματα και 19.103 δόθηκαν δωρεάν σε σχολεία, κοινότητες, άλλους οργανισμούς και ιδρύματα για φύτευση δημοσίων ή κοινοτικών χώρων.

Το Τμήμα Δασών εντός του 2017 ολοκλήρωσε την ετοιμασία των τυποποιημένων πρωτοκόλλων για την παραγωγή δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού. Συνολικά μέχρι το τέλος του 2017 έχουν ετοιμαστεί 94 πρωτόκολλα.

16. ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Το 2017 αποκτήθηκαν τέσσερις (4) υπολογιστές (All in one), τρείς (3) φορητοί υπολογιστές, ένας (1) εκτυπωτής Laser A4, δύο (2) εκτυπωτές έγχρωμοι Laser A4, πέντε (5) έγχρωμοι εκτυπωτές ψεκασμού μελάνης, εφτά (7) εξωτερικοί δίσκοι φύλαξης δεδομένων, 23 εσωτερικοί δίσκοι, δύο (2) προβολείς πολυμέσων, ενεά (9) πολυμηχανήματα, εφτά (7) οθόνες, δύο (2) διακόπτες και δύο (2) Tablet.

Κατά το 2017 έγινε ενημέρωση και αναβάθμιση της ιστοσελίδας του Τμήματος Δασών, τόσο στην Ελληνική, όσο και στην Αγγλική γλώσσα. Παράλληλα, εντός του έτους, ολοκληρώθηκε η ανάπτυξη και ενημέρωση της νέας Επίσημης Ιστοσελίδας του Τμήματος η οποία αναμένεται ότι θα δημοσιοποιηθεί κατά τους πρώτους μήνες του 2018.

Επίσης, εντός του 2017, το Τμήμα Δασών σε συνεργασία με τους συνεργαζόμενους φορείς προχώρησε στην ανάπτυξη ιστοσελίδας για το Έργο “Ολιστική διαχείριση του οικότοπου προτεραιότητας 9590* στην περιοχή του Δικτύου Natura 2000 Κοιλάδα Κέδρων – Κάμπος”. Επιπρόσθετα, ενημερώθηκαν από το Τμήμα Δασών οι ιστοσελίδες, Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των οικοτόπων προτεραιότητας *1520 και *5220 στο Εθνικό Δασικό Πάρκο Ριζοελιάς και Βοτανικός Κήπος Τροόδους "Α. Γ. Λεβέντης" καθώς και η ενημέρωση της Εθνικής Διαδικτυακής Πύλης Ανοικτών Δεδομένων (data.gov.cy).

17. ΔΑΣΙΚΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ

α) Δασική Οδοποιία

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο βελτιώθηκε και ασφαλτοστρώθηκε τμήμα 0,54 χιλιόμετρα του δρόμου Σπήλια – Σαράντι, 0,76 χιλιόμετρα του δρόμου Λυθροδόντα – Μάντρα του Καμπιού, 0,61 χιλιόμετρα του δρόμου Λυθροδόντα - Δελίκηπου καθώς και 0,84 χιλιόμετρα δρόμου εντός του Μεταλλείου Αμιάντου. Επίσης, συνεχίστηκε η συντήρηση καθώς και η διαπλάτυνση ή βελτίωση άλλων υφιστάμενων δρόμων και κατασκευάστηκαν 3,28 χιλιόμετρα δρόμων προσπέλασης.

Στο τέλος του 2017, το ολικό μήκος του δασικού οδικού δικτύου ήταν ως εξής:

- 1.398,175 χιλιόμετρα κύριων δασικών δρόμων από τα οποία 217 χιλιόμετρα είναι ασφαλτόδρομοι που συνδέουν διάφορες κοινότητες και ορεινά θέρετρα,
- 1.023,093 χιλιόμετρα δρόμων προσπέλασης,
- 1.218,506 χιλιόμετρα εξαγωγικών δρόμων.

β) Δασικές Τηλεπικοινωνίες

Το Τμήμα διατηρεί και συντηρεί δικό του τηλεπικοινωνιακό σύστημα για αποτελεσματική δασική προστασία και διαχείριση. Κατά τη διάρκεια του χρόνου έγιναν οι αναγκαίες εργασίες για τη συντήρηση και βελτίωση του συστήματος.

γ) Δασικά Κτήρια

Μέσα στο 2017, ολοκληρώθηκε η κατασκευή των πιο κάτω νέων έργων:

- Τριών (3) νέων Μόνιμων Θέσεων Παρατήρησης στις τοποθεσίες, "Μούττη του Αροδαφνιού" στην κοιλάδα Λιμνίτη, "Παμπατζιά" στη κοιλάδα Κακοπετριάς και "Ληστόβουνος" στη κοιλάδα Παρεκλησιάς,
- Νέων χώρων υγιεινής στη Δασική Περιφέρεια Λευκωσίας στην Αθαλάσσα,
- Ενός (1) νέου στεγασμένου χώρου στάθμευσης στον Δασικό Σταθμό Γεροσκήπου.

Επίσης, εντός του έτους άρχισαν οι εργασίες για την ανέγερση νέων γραφείων της Μονάδας Πτητικών Μέσων στον χώρο του αεροδρομίου Λάρνακας καθώς επίσης και η ετοιμασία μελετών και κατασκευαστικών σχεδίων για την ανέγερση νέου αναψυκτηρίου στην τοποθεσία "Κόννοι" του Εθνικού Δασικού Πάρκου Κάβο Γκρέκο. Επιπλέον έγιναν και άλλες εργασίες για επέκταση, βελτίωση και συντήρηση των κτηρίων όπου στεγάζονται οι διάφοροι Δασικοί Σταθμοί καθώς και άλλα υποστατικά του Τμήματος ενώ παράλληλα έγιναν και εργασίες ενίσχυσης της ασφάλειας των αποθηκών φύλαξης μηχανημάτων του Τμήματος μετά από συστάσεις της Αστυνομίας Κύπρου για αντιμετώπιση του προβλήματος των διαρρήξεων και κλοπών.

δ) Μέσα Μεταφοράς και Μηχανήματα

Κατά τη διάρκεια του χρόνου, το Τμήμα εφοδιάστηκε με δύο (2) μικρά πυροσβεστικά περιπολικά, με ένα (1) όχημα μεταφοράς προσωπικού (Διπλοκάμπινο) και ένα (1) μεταχειρισμένο δονούμενο οδοστρωτήρα ο οποίος παραχωρήθηκε στο Τμήμα Δασών από την Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας. Επίσης, αγοράστηκαν διάφορα δευτερεύοντα μηχανήματα, εξοπλισμός, εργαλεία και όργανα.

Για κάλυψη των αναγκών του, το Τμήμα Δασών κατά το 2017 ενοικίασε επίσης από τον ιδιωτικό τομέα μέσω προσφορών, αριθμό οχημάτων/ μηχανημάτων όπως φορτηγά, βυτιοφόρα, προωθητές γης, γεωργικά τρακτέρ, εκσκαφείς/ φορτωτήρες (ντίκερ), ανυψωτικά οχήματα κλπ.

Κατά το 2017 συνεχίστηκε η λειτουργία των μηχανουργείων του Τμήματος στην Αθαλάσσα, Σταυρό Ψώκας και Πλατάνια.

18. ΔΑΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 79.070 ημερομηνίας 1/7/2015, σχετικά με το μέλλον του Δασικού Κολεγίου Κύπρου προνοεί την αναστολή της προσφοράς του τριετούς κύκλου σπουδών και κατ' επέκταση την αναστολή της εισδοχής νέων σπουδαστών στο Δασικό Κολέγιο Κύπρου, μέχρι τη λήψη διαφορετικής Απόφασης από το Συμβούλιο σε κατάλληλο χρόνο και εφόσον οι συνθήκες το επιτρέψουν. Επίσης, η απόφαση προνοεί την ετοιμασία Σχεδίου Δράσης για την περίοδο 2016 - 2018, με τριετή προϋπολογισμό, για τη διεύρυνση της λειτουργίας του Δασικού Κολεγίου Κύπρου και ως Δασικό Εκπαιδευτικό/ Επιμορφωτικό Κέντρο και τέλος, η διερεύνηση της αξιοποίησης των υποδομών του Δασικού Κολεγίου Κύπρου από άλλους ενδιαφερόμενους φορείς για συνολική αξιοποίηση των υποδομών.

Στη βάση της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, το Τμήμα Δασών ετοίμασε Σχέδιο Δράσης για τη μετεξέλιξη του Δασικού Κολεγίου σε εκπαιδευτικό και επιμορφωτικό κέντρο το οποίο προωθήθηκε στο Υπουργείο για έγκριση. Στο πλαίσιο υλοποίησης του πιο πάνω Σχεδίου Δράσης, το 2017 πραγματοποιήθηκαν τα ακόλουθα επιμορφωτικά/ εκπαιδευτικά/ επαγγελματικά προγράμματα:

- Ορθή και Ασφαλής Χρήση Αλυσοπρίονων,
- Fire Protection Management in Cyprus,
- Δασική Νομοθεσία και Αδικήματα,
- Χλωρίδα της Κύπρου,
- Πρώτες Βοήθειες,
- Κατάσβεση δασικών πυρκαγιών για επαγγελματίες δασοπυροσβέστες,
- Εκπαίδευση Υπεύθυνων Δασοπυρόσβεσης,
- Πολιτιστική κληρονομιά εντός των Κρατικών Δασών,
- Πανίδα της Κύπρου,
- Αρχιτεκτονική δασικού τοπίου,
- Διαχείριση Δικτύου Natura 2000,
- Χρήση χωματουργικών μηχανημάτων,
- Εργασία σε κινητές ανυψωτικές εργοεξέδρες.

Επιπρόσθετα, το Τμήμα ετοίμασε προσχέδιο πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο με το οποίο γίνεται πρόβλεψη για ***(α)*** την συνέχιση της υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης για τη λειτουργία του Δασικού Κολεγίου Κύπρου ως Επιμορφωτικό/ Εκπαιδευτικό Κέντρο, το οποίο αφορά την περίοδο Σεπτεμβρίου 2017 μέχρι και το 2019, και ***(β)*** την ετοιμασία και υποβολή για έγκριση προς το Υπουργικό Συμβούλιο Τελικής Πρότασης για τη λειτουργία του Δασικού Κολεγίου Κύπρου ως δασικό Επιμορφωτικό/ Εκπαιδευτικό Κέντρο που να περιλαμβάνει και την επαναλειτουργία του κύκλου σπουδών στη Δασοπονία, καθώς και την πιθανή συνεργασία με τα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Κύπρου που εκδήλωσαν ενδιαφέρον για αξιοποίηση των εγκαταστάσεων του Δασικού Κολεγίου Κύπρου.

Το προσχέδιο ετοιμάστηκε και στάλθηκε στο Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος για προώθηση στο Υπουργικό Συμβούλιο. Αναμένεται η έγκριση της πρότασης στις αρχές του 2018.

Εντός του 2017 υλοποιήθηκαν επίσης διάφορες επιμορφωτικές/ εκπαιδευτικές δραστηριότητες, οι οποίες οργανώθηκαν από τον Πυρήνα Μάθησης του Τμήματος Δασών.

19. ΔΑΣΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Η Δασική Έρευνα συνεχίστηκε πάνω στα ίδια θέματα όπως και στο παρελθόν. Συνοπτικά δόθηκε έμφαση στην παρακολούθηση των Δασών και των Περιβαλλοντικών αλληλεπιδράσεων, στην παραγωγή γενετικά βελτιωμένου σπόρου τραχείας πεύκης, στη συντήρηση και βελτίωση των δασοβοτανικών κήπων και της τράπεζας κλώνων, στην προστασία και διατήρηση των δασικών γενετικών πόρων, στην προστασία των δασών από ασθένειες και έντομα κλπ.

20. ΔΙΑΦΩΤΙΣΗ

Το Τμήμα εντός του 2017, στα πλαίσια της διαφώτισης για διατήρηση και προστασία της φύσης, διοργάνωσε γιορτές και διαλέξεις, συμμετείχε με Λειτουργούς του σε ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά προγράμματα και εξέδωσε νέο διαφωτιστικό και ενημερωτικό υλικό. Η εκστρατεία διαφώτισης κυμάνθηκε στα ίδια πλαίσια όπως και κατά τα προηγούμενα χρόνια. Οργανώθηκαν διάφορες εκδηλώσεις και έγιναν διαλέξεις σχετικές με δασικά θέματα με έμφαση στην πρόληψη των δασικών πυρκαγιών και στην επέκταση του πρασίνου.

21. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟ ΔΑΣΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

(α) Εργατικό δυναμικό Τμήματος Δασών

Το προσωπικό που απασχολήθηκε από το Τμήμα Δασών κατά το 2017 ήταν:

- Δασικοί υπάλληλοι και άλλο δημοσιοϋπαλληλικό προσωπικό: 239
- Δασικοί υπάλληλοι (έκτακτοι): 46
- Γραμματειακό και Λογιστικό προσωπικό: 13
- Τακτικό ωρομίσθιο κυβερνητικό προσωπικό: 127
- Έκτακτο ωρομίσθιο κυβερνητικό προσωπικό:
  - *712 άτομα από τις 713 εγκριμένες θέσεις (Ο αριθμός των ατόμων αυτών αντιστοιχεί σε 441 μονάδες πλήρους απασχόλησης)
- Αποσπασμένο προσωπικό: 13

  * Με βάση έγκριση του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού εφτά (7) από τα πιο πάνω (712) άτομα από το έκτακτο ωρομίσθιο προσωπικό του Τμήματος Δασών αποσπάστηκε στο Υπουργείο Εργασίας για τη κάλυψη των αναγκών για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα και άλλα δύο (2) άτομα αποσπάστηκαν στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

Οι εγκριμένες θέσεις εργασίας του Τακτικού Ωρομίσθιου Προσωπικού στο Τμήμα Δασών μειώθηκαν κατά μία (1) σε σχέση με το 2016.

Παράλληλα, εντός του 2017 στο πλαίσιο του σχεδίου της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, "Σχέδιο Τοποθέτησης Δικαιούχων Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ) για Απόκτηση Εργασιακής Πείρας στον Δημόσιο και ευρύτερο Δημόσιο Τομέα", στο Τμήμα Δασών απασχολούνται 13 άτομα τα οποία εργάστηκαν από τις αρχές Οκτωβρίου 2017 και θα ολοκληρώσουν την απασχόληση τους τον Μάρτιο του 2018. Αρχικά ξεκίνησαν 14 άτομα αλλά τον Δεκέμβριο του 2017 ένα άτομο αποχώρησε από το πρόγραμμα οικειοθελώς.

(β) Προσφορά εργασίας σε περίοικους των δασών

Μέσα στα πλαίσια της κοινωνικοοικονομικής πολιτικής του Κράτους που εκφράζεται ταυτόχρονα και μέσω του Τμήματος Δασών, προσφέρθηκε απασχόληση σε περίοικους των δασών.

Η ολική απασχόληση που προσφέρθηκε άμεσα από το Τμήμα Δασών μέσω εργοδότησης σε τακτικούς και έκτακτους εργάτες ανήλθε στις 152.952 ανθρωποημέρες. Πέραν της απασχόλησης στο Τμήμα, ένας σημαντικός αριθμός ατόμων απασχολήθηκε έμμεσα είτε από ιδιώτες εργολάβους, οι οποίοι ήταν ανάδοχοι προσφορών του Τμήματος Δασών, είτε ως αυτοεργοδοτούμενοι για την υλοτομία και μεταφορά ξυλείας στα διάφορα πριστήρια ή σε άλλα έργα όπως κατασκευή και συντήρηση δρόμων, συντήρηση κτηρίων, δημιουργία και συντήρηση δενδροστοιχιών, συντήρηση εκδρομικών χώρων κλπ.

(γ) Ασφάλεια και Υγεία

Στα πλαίσια του προγράμματος ασφάλειας και υγείας στο χώρο εργασίας το οποίο έχει ως στόχο την προστασία της ζωής, της αρτιμέλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία τους, εντός του 2017, έγιναν Εκτιμήσεις Κινδύνων για όλες τις δασικές εργασίες, οι οποίες αναθεωρούνται κάθε χρόνο, τόσο για ενημέρωση των νεοεισερχομένων, όσο και για υπενθύμιση των εργασιακών κινδύνων στο μόνιμο προσωπικό.

Κατά το 2017, λειτούργησαν 16 Επιτροπές Ασφάλειας οι οποίες κάλυψαν όλο το προσωπικό του Τμήματος Δασών. Επιπρόσθετα, λειτούργησε η Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή Ασφάλειας (ΠΑΣΕΑ) του Τμήματος, η οποία αποσκοπεί στη βελτίωση του συντονισμού όσων έχουν οριστεί ως υπεύθυνοι για την ασφάλεια και την υγεία στους χώρους εργασίας και στην ενίσχυση των προσπαθειών για την επίτευξη υγιούς και ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος.

Ο Λειτουργός Ασφάλειας, σε συνεργασία με τους Προέδρους των τοπικών Επιτροπών Ασφάλειας, πραγματοποίησαν επισκέψεις σε διάφορα εργοτάξια για έλεγχο των μέτρων τα οποία λαμβάνονται για την ασφάλεια των εργαζομένων και όπου κρίθηκε αναγκαίο έγιναν οι ανάλογες συστάσεις για τη λήψη διορθωτικών μέτρων. Επίσης, 772 εργαζόμενοι του Τμήματος συμμετείχαν σε διάφορα εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία.

Εντός του 2017, συνέβησαν οκτώ (8) γνωστοποιήσιμα και τρία (3) μη γνωστοποιήσιμα εργατικά ατυχήματα σε εργοδοτούμενα από το Τμήμα Δασών πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας τους. Στα ατυχήματα, τραυματίστηκαν ελαφριά, συνολικά 14 πρόσωπα. Από τα ατυχήματα, δεν προκλήθηκαν σοβαροί τραυματισμοί ή θάνατοι.

22. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

Μέσα στα πλαίσια ανάπτυξης συνεργασίας της Κύπρου με άλλες χώρες σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος στο δασικό τομέα έγιναν τα πιο κάτω:

(α) Χρηματοδοτικός Μηχανισμός ΕΟΧ και Νορβηγίας

Στα πλαίσια του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) και Νορβηγίας (EEA and Norway Grants), συνεχίστηκε κατά το 2017 η υλοποίηση του έργου με τίτλο “Biodiversity Conservation in Restoration and Management of the Amiantos Asbestos Mine at Troodos National Forest Park”. Ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στα €1.350.000 και συγχρηματοδοτείται από τον Χρηματοδοτικό Μηχανισμό ΕΟΧ σε ποσοστό 85% και την Κυπριακή Δημοκρατία σε ποσοστό 15%.

Σκοπός του έργου, είναι η αναδιοργάνωση και ο εκσυγχρονισμός των εργασιών αποκατάστασης στο μεταλλείο Αμιάντου, καθώς επίσης η εισαγωγή μέτρων διατήρησης της βιοποικιλότητας κατά την αποκατάσταση.

Η διάρκεια του έργου ήταν 36 μήνες (Ιανουάριος 2013 - Δεκέμβριος 2015), αλλά ζητήθηκε και δόθηκε παράταση μέχρι το τέλος Απριλίου, 2017. Για το 2017, το Τμήμα Δασών είχε διαθέσιμες πιστώσεις ύψους €20.000,00 για την υλοποίηση του προγράμματος.

(β) Μνημόνιο Συναντίληψης για συνεργασία Κύπρου - Λιβάνου στον τομέα της κατάσβεσης δασικών πυρκαγιών

Με βάση τις εισηγήσεις του Τμήματος, στις 30 Νοεμβρίου, 2017 ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, υπέγραψε μαζί με τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας του Λιβάνου, Μνημόνιο Συναντίληψης για τη συνεργασία της Κύπρου και του Λιβάνου στον τομέα της κατάσβεσης δασικών πυρκαγιών.

23. ΕΥΘΥΓΡΑΜΜΙΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗ ΔΑΣΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

α) Θέματα σχετικά με τα δάση και το δασικό τομέα που συζητήθηκαν στα Θεσμικά Όργανα της Ε.Ε.

Τα κυριότερα θέματα σχετικά με τα δάση και το δασικό τομέα που συζητήθηκαν στα Θεσμικά Όργανα της Ε.Ε., κατά το 2017 ήταν τα ακόλουθα:

- Ο Διεθνής Διάλογος για τα Δάση και οι δια-συνοδικές δραστηριότητες του Φόρουμ των Ηνωμένων Εθνών για τα Δάση – UNFF

- Η προετοιμασία της Ε.Ε. ενόψει της Ειδικής Συνόδου του Φόρουμ των Ηνωμένων Εθνών για τα Δάση – UNFF Special Session (20 Ιανουαρίου, 2017) και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της Συνόδου,
- Η υιοθέτηση και έναρξη εφαρμογής του Στρατηγικού Σχεδίου του Φόρουμ για την περίοδο 2017 – 2030 και του πρώτου τετραετούς Προγράμματος Εργασίας (4POW 2017 - 2020).
- Η προετοιμασία της Ε.Ε. ενόψει της 12ης Συνόδου του Φόρουμ των Ηνωμένων Εθνών για τα Δάση – UNFF12 (1 - 5 Μαΐου, 2017) και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της Συνόδου,
- Η επεξεργασία των θέσεων της Ε.Ε. για τη συμβολή του Φόρουμ των Ηνωμένων Εθνών για τα Δάση στο Υψηλού Επιπέδου Πολιτικό Φόρουμ για την Αειφόρο Ανάπτυξη 2018,

- Η εφαρμογή της απόφασης της Ειδικής Υπουργικής Διάσκεψης της Μαδρίτης, της πρωτοβουλίας FOREST EUROPE, σχετικά με μια Νομικά Δεσμευτική Συμφωνία για τα Δάση στην Ευρώπη,
- Η προετοιμασία της Ε.Ε. ενόψει της κοινής Συνόδου της Ευρωπαϊκής Δασικής Επιτροπής της FAO (FAO/EFC) και της Επιτροπής για τα Δάση και τη Δασική Βιομηχανία της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη των Ηνωμένων Εθνών (UNECE/COFFI) (Βαρσοβία, 9 - 13 Οκτωβρίου, 2017)
- Η εφαρμογή του Πολυετούς Σχεδίου Υλοποίησης της νέας Δασικής Στρατηγικής της Ε.Ε.
  - Η ενδυνάμωση της διεθνούς πτυχής της Στρατηγικής,
  - Η διαδικασία αξιολόγησης της πορείας εφαρμογής της Δασικής Στρατηγικής,
- Το Σχέδιο Δράσης της Ε.Ε. για τη φύση, τον άνθρωπο και την οικονομία,
- Το Πρόγραμμα Δράσης FLEGT:
  - Η αξιολόγηση της Εφαρμογής του Προγράμματος Δράσης FLEGT της Ε.Ε.,
  - Η αξιολόγηση της εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 995/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης που διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα του ξύλου στην αγορά (Κανονισμός για τη Ξυλεία) και η πιθανή διεύρυνση του καταλόγου των προϊόντων που καλύπτει,
  - Οι διαπραγματεύσεις συνομολόγησης εθελοντικών εταιρικών συμφωνιών FLEGT και η εφαρμογή τους (Ονδούρα),
- Τα Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης της περιόδου 2014 – 2020 και τα δασικά μέτρα που περιλαμβάνονται σ' αυτά,
- Η εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας,
- Τα αποτελέσματα της 13ης Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών στη Σύμβαση για τη Βιολογική Ποικιλότητα (CBD – COP13),
- Η προσαρμογή της δασοπονίας στην Κλιματική Αλλαγή,
- Η πρόσβαση στη χρηματοδότηση για την καινοτομία και την προσαρμογή στην αλλαγή (Ορίζοντας 2020),
- Το καθεστώς φυτοϋγείας περιλαμβανομένων των προγραμμάτων, της επιτήρησης και των συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης,
- Η συμπερίληψη των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και των απορροφήσεων από δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας εντός του πλαισίου για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030,
- Η αξιολόγηση των δασικών πυρκαγιών στην Ευρώπη το 2017 και Ενέργειες σε επίπεδο Ε.Ε. αναφορικά με την πρόληψή τους,
- Η Στρατηγική της Ε.Ε. για τη Βιο-Οικονομία και η συνεισφορά του δασικού τομέα,
- Η αξιολόγηση της εφαρμογής των νέων κατευθυντήριων οδηγιών για την κρατική ενίσχυση,
- Τα αποτελέσματα της 53ης Συνόδου του Συμβουλίου του Διεθνούς Οργανισμού για την Τροπική Ξυλεία (ITTC).

β) Εναρμόνιση με το Κοινοτικό Κεκτημένο

- Εφαρμογή του Νόμου 139(Ι)/2013 – Ο περί του Ελέγχου της Εμπορίας Ξυλείας και Προϊόντων Ξυλείας Νόμος του 2013. Εφαρμογή των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με Αρ. 995/2010, 607/2012 και 363/2012.

Κατά το 2017 ανανεώθηκαν 266 και εκδόθηκαν άλλες 49 νέες Άδειες Εμπορίας Καυσόξυλων. Επίσης, ανανεώθηκαν 62 και εκδόθηκαν άλλες 11 νέες Άδειες Εμπορίας Ξυλείας και Προϊόντων Ξυλείας.

Για την εφαρμογή του Νόμου, το Τμήμα Δασών προβαίνει στους αναγκαίους ελέγχους στους αδειούχους Εμπόρους Ξυλείας και Προϊόντων Ξυλείας, στους αδειούχους Εμπόρους Καυσόξυλων, σε επιτόπιους ελέγχους σε υποστατικά και οχήματα για παράνομη κατοχή και μεταφορά καυσόξυλων ενώ παράλληλα διερευνά καταγγελίες από πολίτες μέσω των Επιθεωρητών Ελέγχου Ξυλείας και Προϊόντων Ξυλείας, όπως προνοεί η νομοθεσία. Το 2017 πραγματοποιήθηκαν 45 έλεγχοι σε εμπόρους ξυλείας και προϊόντων ξυλείας, ενώ άλλοι 277 έλεγχοι έγιναν σε εμπόρους καυσόξυλων. Επίσης, για τη παράνομη κατοχή και μεταφορά καυσόξυλων εντός του υπό αναφορά έτους πραγματοποιήθηκαν 11 έλεγχοι σε υποστατικά καθώς και 45 έλεγχοι σε οχήματα. Επιπρόσθετα, πραγματοποιήθηκαν 14 έλεγχοι σε διαφημίσεις που αφορούσαν πώληση ξυλείας και προϊόντων ξυλείας και καυσόξυλων.

- **Σύστημα Αδειών FLEGT**

Το Τμήμα Δασών ξεκίνησε από τις 15 Νοεμβρίου, 2016, την εφαρμογή του Νόμου 125(Ι)/2010 – Ο περί εφαρμογής του εθελοντικού συστήματος αδειών FLEGT για τις εισαγωγές ξυλείας και Προϊόντων Ξυλείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση Νόμος του 2010 και των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με Αρ. 2173/2005 και 1024/2008. Η εφαρμογή του Νόμου περιλαμβάνει ελέγχους, αποδοχή ή απόρριψη αδειών FLEGT, καθώς και φυσικούς ελέγχους σε εμπορεύματα στα σημεία εισόδου στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Μέχρι σήμερα μόνο η Ινδονησία έχει προχωρήσει στην έκδοση αδειών FLEGT, ενώ άλλες πέντε (5) χώρες έχουν υπογράψει Εθελοντική Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης (VPA) με την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και προχώρησαν στην ανάπτυξη των συστημάτων που απαιτούνται για τον έλεγχο, την επαλήθευση και την έκδοση της άδειας FLEGT, ενώ άλλες εννέα (9) χώρες βρίσκονται σε διαπραγματεύσεις με την ΕΕ. Επίσης, 11 άλλες χώρες έχουν εκφράσει ενδιαφέρον για έναρξη διαπραγματεύσεων. Το 2017, ελέγχθηκαν 118 άδειες FLEGT που αφορούσαν αντίστοιχες εισαγωγές ξυλείας και προϊόντων ξυλείας από την Ινδονησία.

γ) Εφαρμογή Κοινοτικού Κεκτημένου

- **Εφαρμογή της Οδηγίας 2000/29 σχετικά με τα Προστατευτικά μέτρα κατά της εισαγωγής και διακίνησης επιβλαβών οργανισμών για τα φυτά και φυτικά προϊόντα**

Στα πλαίσια εφαρμογής της Οδηγίας 2000/29 που αφορά θέματα φυτοϋγείας, διεξήχθησαν και μέσα στο 2017 συστηματικοί έλεγχοι σε συγκεκριμένες επιφάνειες παρατήρησης για να διαπιστωθεί η παρουσία ή όχι του φλοιοφάγου εντόμου της πεύκης, *Ips sexdentatus*, για το οποίο η Κύπρος έχει αναγνωριστεί ως προστατευόμενη ζώνη καθώς και του μύκητα *Seiridium cardinale* που προκαλεί την ασθένεια του έλκους του κυπαρισσιού και για τον οποίο η Κύπρος καταβάλλει προσπάθειες για να αναγνωριστεί ως προστατευόμενη ζώνη. Κατά το 2017, δεν έχουν εντοπιστεί προσβεβλημένα φυτά/ ξενιστές για το έντομο *Ips sexdentatus*, ενώ για το μύκητα *Seiridium cardinale* σε δύο (2) περιπτώσεις έχουν εντοπιστεί εντός ιδιωτικών φυτωρίων που διακινούν φυτά κοινοτικής προέλευσης, τρία (3) συμπτωματικά φυτά/ ξενιστές των ειδών *Cupressus macrocarpa* και *Cupressocyparis leylandii*, τα οποία καταστράφηκαν σύμφωνα με τους ενδεδειγμένους κανόνες.

Στα πλαίσια των αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2003/127/ ΕC, 2004/426/ΕC και 2006/464/ΕC η Κύπρος διεξήγαγε ετήσιες επισκοπήσεις για την παρουσία ή όχι των ακόλουθων επιβλαβών οργανισμών καραντίνας: α) του νηματώδη του ξύλου της πεύκης *Bursaphelenchus xylophilus*, και των φορέων του (έντομα που ανήκουν στο γένος

Monochamus), β) του μύκητα *Phytophthora ramorum* που προσβάλει κυρίως τον δρυ και άλλα πλατύφυλλα, γ) του μύκητα *Gibberela circinata* που προσβάλλει πεύκα, δ) του εντόμου *Anoplophora chinensis* (*Anoplophora glabripennis*) που προσβάλλει φυτά σφένδαμνου, οξυάς, κερκίδας, πλατάνου, λεύκης κτλ., ε) του μύκητα *Ceratocystis platani* που προσβάλλει τα πλατάνια ζ) του βακτηρίου *Xylella fastidiosa* και η) του εντόμου *Dendrolimus sibiricus*. Από τις επισκοπήσεις εντός του 2017 δεν εντοπίστηκε κανένας επιβλαβής οργανισμός.

- **Εφαρμογή της Οδηγίας 1999/105 σχετικά με την Παραγωγή, Εμπορία και Έλεγχο του Δασικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού**

Σύμφωνα με τους "Περί Παραγωγής και Εμπορίας Φυτικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού Κανονισμούς του 2003" έγιναν επιτόπιοι έλεγχοι στα διάφορα φυτώρια που είναι εγγεγραμμένα στους εθνικούς καταλόγους, χωρίς να παρουσιάζονται οποιαδήποτε προβλήματα.
Επίσης, το Τμήμα Δασών ανάρτησε εντός του 2017 στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όλα τα στοιχεία που αφορούν τον «Εθνικό Κατάλογο Βασικού Υλικού» για όλα τα δασικά είδη της Κύπρου που εμπίπτουν στην οδηγία 1999/105, με βάση τις οδηγίες «FOREMATIS» που απεστάλησαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

δ) Εφαρμογή προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση
Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης

Συνεχίστηκε η εφαρμογή των ακόλουθων δύο μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007–2013 για τα οποία αρμόδιο για την εφαρμογή τους είναι το Τμήμα Δασών:

- Μέτρο 2.4 “Δασώσεις”.
  Συνεχίστηκε η υλοποίηση των αιτήσεων της 1ης και 2ης προκήρυξης των Καθεστώτων 2.4.1 “Δάσωση Γεωργικής Γης” και 2.4.3. “Δάσωση μη Γεωργικής Γης”.
- Μέτρο 2.5 “Προστασία των δασών από τις πυρκαγιές και αναδάσωση καμένων περιοχών”.
  Με την ολοκλήρωση της υλοποίησης του έργου “Συντήρηση αντιπυρικών λωρίδων”, υλοποιήθηκαν όλα τα έργα των αιτήσεων της 2ης προκήρυξης.

Συνεχίστηκε επίσης, ο έλεγχος των Μακροχρόνιων Συμβατικών Υποχρεώσεων του Μέτρου 2.6 “Διατήρηση και βελτίωση του κοινωνικού και οικολογικού ρόλου των δασών”, του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013.

Η οικονομική ενίσχυση που καταβλήθηκε για τα πιο πάνω Μέτρα του Προγράμματος, κατά το 2017, ανήλθε στις €9.452,80 και αφορούσε 30 αιτήματα πληρωμών.

Σε ότι αφορά το Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2004–2006, καταβλήθηκαν οικονομικές ενισχύσεις για τις ανειλημμένες υποχρεώσεις του Μέτρου 2.4: «Δάσωση Γεωργικής Γης». Υποβλήθηκαν συνολικά 18 αιτήματα πληρωμών και καταβλήθηκε οικονομική ενίσχυση συνολικού ποσού €15.280,88. Επιπρόσθετα, συνεχίστηκε και ο έλεγχος των Μακροχρόνιων Συμβατικών Υποχρεώσεων.
Σε ότι αφορά το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014–2020, συνεχίστηκε η εξέταση των αιτήσεων των ακόλουθων Καθεστώτων του δασικού Μέτρου 08 “Επενδύσεις στην ανάπτυξη δασικών περιοχών και στη βελτίωση της βιωσιμότητας των δασών” τα οποία είχαν προκηρυχθεί το 2016:

- Καθεστώς 8.1: “Δάσωση και δημιουργία δασωδών εκτάσεων”,
- Καθεστώς 8.3: “Πρόληψη ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων”,
- Καθεστώς 8.5: “Επενδύσεις οι οποίες βελτιώνουν την ανθεκτικότητα και την περιβαλλοντική αξία των δασικών οικοσυστημάτων”.

Για ορισμένα έργα των Καθεστώτων 8.3 και 8.5, για τα οποία δικαιούχος είναι μόνο το Τμήμα Δασών έχουν δοθεί προκαταρκτικές εγκρίσεις και άρχισε η υλοποίησή τους.

- **Εθνικό Πρόγραμμα για την Παρακολούθηση των Δασών και των Περιβαλλοντικών Αλληλεπιδράσεων στην Κοινότητα (Διεθνές πρόγραμμα ICP-Forests και Πανευρωπαϊκό Πρόγραμμα FutMon-Life+)**

Στα πλαίσια του προγράμματος "ICP Forests", συνεχίστηκε η συλλογή στοιχείων, οι μετρήσεις, οι εκτιμήσεις και γενικά η παρακολούθηση των Δασών και των Περιβαλλοντικών Αλληλεπιδράσεων στην Κοινότητα, το οποίο καλύπτει δραστηριότητες που έχουν σχέση με την ατμοσφαιρική ρύπανση και τις δασικές πυρκαγιές.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΑΣΩΝ